

SÖKANDE

Malmberg Water AB, 556292-9272
296 85 Åhus

Ombud: Advokat Peter Savin och Jur.kand. David Karlsson
Advokatfirman Glimstedt Kalmar HB
Larmtorget 4
392 33 Kalmar

MOTPART

Lejonfastigheter AB, 556477-7851
Box 1943
581 18 Linköping

Ombud: Advokat Kristian Pedersen och Jur.kand. Ingrid Sandstedt
Advokatfirman Delphi KB
Box 1432
111 84 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU)

KONKURRENSVERKET	
2013 -08- 2 6	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och fastställer att upphandlingen avseende Mediacentral med tillhörande borrhålslager till Linköpings Stifts- och Landsbibliotek och Linghallen (projekt nr 12786) får avslutas först efter att rättelse gjorts på så sätt att en ny utvärdering sker, varvid Månsson Rör & Värmepumpar i Östergötland AB:s och Energikontroll i Söderköping AB:s anbud inte ska beaktas.

Dok.Id 129148

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00

E-post:
forvaltningsratten@linkoping.dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Lejonfastigheter AB (Lejonfastigheter) genomför en förenklad upphandling enligt 15 kap. LOU avseende Mediacentral med tillhörande borrhållslager till Linköpings Stifts- och Landsbibliotek och Linghallen, projekt nr 12786 (upphandlingen). Upphandlingen avsåg totalentreprenad. Enligt tilldelningsbeslut den 17 april 2013 antogs anbudet som lämnats av Månsson Rör & Värmepumpar i Östergötland AB (Månsson). Energikontroll i Söderköping AB (Energikontroll) placerade sig på andra plats och Malmberg Water AB (Malmberg) placerade sig på tredje plats i utvärderingen.

Malmberg ansöker nu om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att den inte får avslutas förrän rättelse skett på så sätt att anbudsutvärderingen sker utan beaktande av anbuderna från Månsson och Energikontroll.

Lejonfastigheter yrkar att ansökan ska avslås.

Månsson anser att samtliga efterfrågade uppgifter enligt anbudsfrågan har lämnats.

Energikontroll har beretts tillfälle att yttra sig, men har inte gjort det.

VAD PARTERNA ANFÖRT

Malmberg

I rambeskrivningen återfinns på sidorna 11-12 ett antal skall-krav som ålägger anbudsgivaren att i anbudet redogöra för de tekniska egenskaperna hos den offererade anläggningen.

Teknisk data för offererat material

Enligt rambeskrivningen ska anbud innehålla tekniska data, beskrivningar och fabrikat för offererat material i den utsträckning som erfordras för en fackmässig bedömning av anbudet. Av rambeskrivningen framgår att anläggningens komponenter består av bl.a. kylvärmepump, värmeväxlare, huvudpump, kylmedelkylare, fläktar med lågenergimotorer, laddningspump, expansionskärl, rörledningar, givare, styrdon, ventiler och mätinstrument. Såväl Månsson som Energikontroll har emellertid underlåtit att redovisa tekniska data, beskrivningar eller fabrikat avseende annan utrustning än ett enskilt vätskekylaggregat. Det aktuella aggregatet utgör en mycket begränsad del av den utrustning som erfordras för entreprenaden. I avsaknad av ytterligare information är det därmed inte möjligt att på ett fackmässigt sätt bedöma Månssons och Energikontrolls respektive anbud. Det är inte tillräckligt att Lejonfastigheter anser sig ha kunnat bedöma anbudet. Hänvisningen till begreppet fackmässighet i förfrågningsunderlaget innebär att även en normalt kunnig fackman måste kunna göra denna bedömning.

Att en fackmässig bedömning av Månssons och Energikontrolls anbud inte kan göras utan aktuell teknisk data framgår av följande exempel. En simulering av temperaturdata för borrhålslager som inte innefattar värden för spetslast per månad ger resultatet att toppeffekten till borrhålslagret uppnår ett maximalt värde som motsvarar medeleffekten från ansatt energimängd. Medeleffekten i augusti månad skulle då uppgå till $91,25/31/24 = 122,6$ kW. Då vare sig Månsson eller Energikontroll har bifogat teknisk data för anläggningens kylmedelkylare är det inte möjligt att bedöma om denna är dimensionerad för att täcka resterande kondensoreffekt från kylvärmepumpen, som enligt anbudet uppgår till $233+206,5$ kW. Denna bedömning ingår som ett självklart led i en fackmässig bedömning av ett anbud för en sådan anläggning som avses med upphandlingen.

Simulerade temperaturdata för borrhålslager

Anbud ska innehålla uppgifter om simulerade temperaturdata för borrhålslager. Både Månsson och Energikontroll har i denna del använt sig av beräkningar utförda av Finspångs Brunnsborrning AB (FBB). I FBB:s simulering är emellertid samtliga värden avseende "Spetslaster per månad" angivna till 0,00 eller 0,0. Det finns visserligen inget specifikt krav i förfrågningsunderlaget på att spetslaster per månad särskilt ska anges. Dessa värden ingår dock som ett moment i den beräkning över simulerade temperaturdata för borrhålslager som ska tillhandahållas enligt obligatoriskt krav i upphandlingen. Ett krav på att redovisa resultatet av en sådan beräkning innefattar ett åliggande för anbudsgivaren att tillhandahålla ett korrekt beräkningsresultat. Avsaknaden av värdena medför att toppeffekten till borrhålslaget endast kan uppnå ett maximalt värde som är likvärdigt med medeleffekten från den energimängd som är ansatt. Därmed är beräkningarna inte korrekta. Avsaknaden av dessa värden medför således att simuleringen inte är komplett i den mening som avses i rambeskrivningen, varför nämnda krav inte är uppfyllt. Denna brist har varit fullt synbar vid anbudsutvärderingen och borde då ha uppmärksammats av Lejonfastigheter.

Beräknad effekt- och energitäckning

Av rambeskrivningen följer vidare att systemets effekt- och energitäckning fördelat på värme och kyla under ett klimatiskt normalår beräknat som medelvärde för åren 2000–2010 ska anges i anbudet. Varken Månssons eller Energikontrolls anbud innehåller de uppgifter som krävs i detta avseende. Lejonfastigheter borde därmed rätteligen ha förkastat anbudet.

Energikontroll har i sin funktionsbeskrivning visserligen angett "Energitäckning ca 98 %" och "Effektäckning ca 67 %", men det redovisas inte om detta avser värme eller kyla.

Av Lejonfastigheters yttrande i målet framgår att de valt att bortse från ett obligatoriskt krav i förfrågningsunderlaget eftersom uppfyllandet av kravet saknar betydelse för anbudsutvärderingen. Obligatoriska krav måste emellertid upprätthållas oavsett om de har betydelse för anbudsutvärderingen eller inte. Av likabehandlingsprincipen följer att en upphandlande myndighet inte får efterge eller bortse från obligatoriska krav och att ett anbud som inte uppfyller samtliga obligatoriska krav ska förkastas. Likabehandlingsprincipen innefattar även ett krav på att samtliga anbud ska vara förenliga med bestämmelserna i kontraktshandlingarna. Någon åtskillnad görs inte mellan obligatoriska krav som har betydelse för utvärderingen och övriga obligatoriska krav, se EU-domstolens dom i mål C-243/89 Kommissionen mot Danmark. Vidare följer av transparensprincipen att ett förfrågningsunderlag måste vara förutsebart. De handlingar som annonseras får inte väsentligen ändras efter annonseringen, se EU-domstolens dom i mål C-278/01 Kommissionen mot Spanien. Förändringar av obligatoriska krav i upphandlingen anses som regel vara väsentliga, enligt t.ex. Kammarättens i Stockholm dom i mål 1589-12. Mot denna bakgrund har Lejonfastigheter saknat grund för att gentemot Månsson och Energikontroll efterge det obligatoriska kravet att anbud ska innehålla uppgift om det offererade systemets beräknade effekt- och energitäckning fördelat per månad. Förfrågningsunderlag innehåller för övrigt regelmässigt ett stort antal obligatoriska krav som saknar betydelse för anbudsutvärderingen, men som likväl måste uppfyllas av de leverantörer som deltar i upphandlingen, t.ex. obligatoriska krav som uteslutande rör anbudets form.

Kammarättens i Stockholm dom i mål 2391-12, som Lejonfastigheter hänvisar till, ger inte stöd för någon generell princip om att en upphandlande myndighet skulle kunna bortse från obligatoriska krav som inte har någon praktisk inverkan på anbudsutvärderingen. Tvärtom utgick kammarrätten från huvudregeln om att samtliga obligatoriska krav måste uppfyllas för att ett anbud ska kunna bli föremål för utvärdering, men fann med hänsyn till

omständigheterna i det enskilda fallet att ett visst krav var oproportionerligt. De omständigheter som låg till grund för kammarrättens avgörande var vidare särpräglade och saknar motsvarighet i nu aktuellt mål.

Beräknad mängd drivel till anläggningen

Rambeskrivningen innehåller krav på att beräknad mängd drivel till anläggningen, månadsvis fördelad under året, ska redovisas i anbudet. Månsson har inkommit med ett handritat diagram utan att ange enheter. Även Energikontrolls anbud innehåller ett diagram utan enheter. Eftersom några enheter inte anges kan någon beräknad mängd drivel inte utläsas av dessa handlingar. Kravet på redovisning av beräknad mängd drivel för anläggningen innefattar ett åliggande för anbudsgivaren att tillhandahålla ett korrekt beräkningsresultat. Uppgifterna i Månssons och Energikontrolls anbud uppfyller inte detta krav då beräkningsresultaten inte är förenliga med de i anbudet redovisade simuleringarna.

Detta kan åskådliggöras med följande exempel. Av båda de aktuella diagrammen framgår att energiåtgången förväntas vara väsentligt lägre under juni månad jämfört med övriga sommarmånader. Förklaringen till detta måste vara att en hög andel frikyla avses att användas under juni. De EED-simuleringar som återfinns i anbudet anger emellertid att temperaturen i juni uppgår till mellan 12,21 och 18,44 grader. Samtidigt ska kylsystemet hålla en framledningstemperatur om 7 grader och en returtemperatur om 12 grader. Då värme alltid strömmar från ett varmare medium till ett kallare medför detta att någon frikyla inte kan hämtas till lagret under juni.

Mot denna bakgrund står det klart att varken Månssons eller Energikontrolls anbud har uppfyllt det obligatoriska kravet för redovisning av beräknad mängd drivel. Även om rätten skulle finna det vara möjligt att utläsa mängden drivel av de diagram som är fogade till Månssons och Energikon-

trolls anbud, kan bolagen mot bakgrund av de felaktigheter som föreligger beträffande beräkningarna inte anses ha uppfyllt det nu aktuella kravet. Bristerna är synbara vid en fackmässig bedömning av anbuden och borde ha beaktats vid utvärderingen.

Brott mot LOU

Varken Månssons eller Energikontrolls anbud uppfyller för upphandlingen obligatoriska krav. Då dessa anbud har blivit föremål för utvärdering, trots att de inte uppfyller samtliga i förfrågningsunderlaget angivna kvalificeringskrav och obligatoriska krav, står upphandlingen i strid med principerna om likabehandling och transparens i 1 kap. 9 § LOU.

Skada

Malmbergs anbud har i utvärderingen rangordnats omedelbart efter Månssons och Energikontrolls anbud. Vid en korrekt anbudsutvärdering skulle Malmberg därför ha tilldelats kontraktet. Lejonfastigheters agerande har därmed medfört att Malmberg har lidit skada.

Lejonfastigheter

Teknisk data för omlagat material

Av rambeskrivningen framgår tydligt att anbudsgivarna endast varit tvungna att inkomma med uppgifter i den utsträckning som krävs för att Lejonfastigheter ska kunna göra en fackmässig bedömning av anbudet. Vid denna bedömning har Lejonfastigheter funnit att de uppgifter som Månsson och Energikontroll har redovisat i sina respektive anbud är fullt tillräckliga. Samtliga uppräknade punkter som Lejonfastigheter efterfrågat för bedömningen av drifekonomi och tekniknivå finns med i Månssons och

Energikontrolls anbud i den utsträckning som krävs för utvärdering. Att ange teknisk data för värmepump, funktionsbeskrivning samt principflödesschema är fullt tillräckligt för att göra en fackmannamässig bedömning. I övrigt har anbudsgivaren stor frihet vid val av komponenter då det rör sig om en totalentreprenad, dvs. där beställaren inte fastställer den exakta tekniska lösningen, utan entreprenören har ett ansvar för den slutliga funktionen. Av denna anledning efterfrågades i sedvanlig ordning inte heller någon komplett komponentlista. Den fackmässiga bedömningen har skett i enlighet med hur en normalt kunnig fackman hade gjort.

Den av Månsson respektive Energikontroll offererade värmepumpen, Clivet WSH-XEE GEO 702 är en kombinerad kyl och värmepump. Såväl Månsson som Energikontroll har vidare i sina respektive anbudsformulär angett avgående kostnad för att använda befintliga kylmedelkylare i respektive systemlösning. Lejonfastigheter anser därför att såväl Månsson som Energikontroll på ett tillräckligt noggrant sätt har angett huvudkomponenterna i sina respektive system.

Simulerade temperaturdata för borrhålslager

Malmberg anger att Månsson och Energikontroll inte har angett någon fördelning mellan bas- och spetslaster. Detta är dock uppgifter som inte krävs av Lejonfastigheter. Det framgår ingenstans i förfrågningsunderlaget att anbudsgivare måste ange värden för bas- och spetslaster. I förfrågningsunderlaget efterfrågas endast beräkningsresultat av utförd simulering. Avsaknaden av spetslast per månad har inte heller påverkat utvärderingen. Vidare är det fel att påstå att en EED-beräkning med nödvändighet skulle vara felaktig eller inkomplett när spetslaster för borrhålslager angetts till noll. Lejonfastigheter förutsätter att respektive anbudsgivare har utfört sin EED-simulering på sätt som står i överensstämmelse med dess planerade an-

läggnings konstruktion och funktion och det finns i vart fall inget i anbuden som tyder på motsatsen.

Då det rör sig om en totalentreprenad är det entreprenören som ansvarar för funktionen av den anläggning som entreprenören projekterar och bygger. Om anläggningen skulle visa sig inte uppfylla de i förfrågningsunderlaget specificerade kraven, trots att anbudet i alla avseenden varit korrekt, är det entreprenören som på egen bekostnad har att avhjälpa felen.

Beräknad effekt- och energitäckning

Vid utarbetandet av förfrågningsunderlaget i upphandlingen togs en ny utvärderingsmetod fram. Utvärderingen av anbuden bygger på uppgifter i anbudsformuläret avseende total driftskostnad för anläggningen, vilket inkluderar kostnad för såväl el som fjärrvärme. Baserat på dessa uppgifter har en LCC-kostnad (livscykelkostnad) kunnat beräknas för alla inkomna anbud. I och med den nya utvärderingsmetoden har den ursprungliga texten i rambeskrivningen genomgått en noggrann revision och nödvändiga justeringar har gjorts inför upphandlingen. Olyckligtvis har dock formuleringen avseende den månatliga beräknade elförbrukningen, en uppgift som med den nya utvärderingsmetoden är helt irrelevant, inte strukits. Syftet med det aktuella kravet är att den offererade anläggningens driftekonomiska kunna utvärderas, vilket i detta fall görs genom LCC-kalkylen. För att göra denna kalkyl behöver inte uppgifterna i det aktuella kravet finnas med. Månssons och Energikontrolls anbud innehåller uppgifter om total driftskostnad och det har därför baserat på dessa uppgifter varit möjligt att genomföra kalkylen och därmed utvärdering av anbuden. Att den exakta månatliga fördelningen avseende elförbrukningen inte till fullo kunnat utläsas påverkar inte utvärderingen och inte heller anläggningens prestanda.

Vad Malmberg anför om att förändringar i ett förfrågningsunderlag som regel ska anses väsentliga och otillåtna är inte korrekt. Av Kammarrättens i

Stockholm dom i mål nr 2391-12 framgår att det för det fall det inte är proportionerligt att vidhålla ett skall-krav som inte har någon praktisk inverkan på upphandlingen är det möjligt att bortse från skall-kravet. I målet hade skall-kravet ingen inverkan på upphandlingen och ingen leverantör led skada av att den upphandlande myndigheten bortsåg från kravet. Att omständigheterna i olika rättsfall skiljer sig åt hindrar inte tillämpningen av de generella principer som framkommer av rättsfallet även i andra mål. Kravet i aktuell upphandling är överflödigt och har inte någon del i utvärderingen. Av förfrågningsunderlaget framgår tydligt hur anläggningen skulle utvärderas och det framgår därför för samtliga anbudsgivare att det aktuella kravet var överflödigt. Det kan därför knappast röra sig om någon väsentlig förändring och det hade därför varit oproportionerligt att vidhålla kravet. Detta skrivfel från Lejonfastigheters sida har således inte haft någon som helst praktisk betydelse vid utvärderingen och har därför inte heller påverkat utfallet i upphandlingen. Samtliga anbud har utvärderats på samma sätt, varför likabehandlingsprincipen upprätthållits.

Beräknad mängd drivel till anläggningen

Det framgår klart och tydligt att de till Månssons respektive Energikontrolls anbud fogade diagrammen avser energiförbrukning. I respektive diagram anges månadsfördelning under året. Eftersom den totala energianvändningen framgår på sidan 7 i rambeskrivningen är det enkelt att utläsa energifördelningen i respektive diagram. Att y-axeln avser energi är därför uppenbart. Likaså är det, mot bakgrund av uppgifterna i rambeskrivningen, uppenbart att siffrorna anger MWh och inte kWh eller GWh. Då enheten MWh anges i text, finns det inget utrymme för misstolkning av diagrammen trots att y-axeln i båda fallen saknar enhetsangivelser. Månsson och Energikontroll har därför uppfyllt det aktuella skall-kravet. Det kan tilläggas att om enheten helt hypotetiskt skulle vara 1000 gånger längre (kWh), skulle diagrammet ange energiförbrukning för ett objekt ca tusen gånger

mindre än det aktuella, dvs. ett objekt i samma storleksordning som en s.k. "friggebod". Om enheten å andra sidan skulle vara tusen gånger högre (GWh), skulle energiförbrukningen motsvara behovet för en mindre stad. Det var inte heller något krav i upphandlingen att ange enheter i ett diagram. Kravet innebar istället att anbudet skulle innehålla uppgifter om beräknad mängd drivel. Malmberg påverkas överhuvudtaget inte av detta skrivfel, enligt vilket den beräknade månatliga elförbrukningen skulle anges, varför Malmberg inte heller kan lida någon skada, varken av förfrågningsunderlagets utformning eller av utformningen av Månssons och Energikontrolls anbud.

Brott mot LOU och skada

Månssons och Energikontrolls anbud har mot denna bakgrund uppfyllt samtliga skall-krav i upphandlingen, och Malmberg har inte på något sätt lidit skada. Det saknas skäl för förvaltningsrätten att förordna om rättelse.

UTREDNING

I förfrågningsunderlaget (administrativa föreskrifter och rambeskrivning) anges bl.a. följande.

I rambeskrivningen (s. 11–12) anges bl.a. följande.

Tekniska uppgifter i anbud

Anbud skall innehålla teknisk data, beskrivningar och fabrikat för offererat materiel i den utsträckning som erfordras för en fackmässig bedömning av anbudet.

För bedömning av driftekonomi och tekniknivå skall anbud innehålla följande uppgifter:

...

- Simulerade temperaturdata för borrhålslager (EED eller likvärdigt).

- Systemets beräknade effekt- och energitäckning fördelat på värme, och kyla under ett klimatiskt normalår beräknat som medelvärde för åren 2000–2010. Underlag kommer att användas i LLC-utvärdering enligt AFB.52 i Administrativa Föreskrifter.
- Beräknad mängd drivel till anläggningen, månadsvis fördelad över året. Underlag kommer att användas i LLC-utvärdering enligt AFB.52 i Administrativa Föreskrifter.

SKÅLEN FÖR RÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Upphandlingen har genomförts som en förenklad upphandling enligt 15 kap. LOU. Även om upphandlingar enligt det kapitlet ligger utanför det direktivstyrda området ska unionsrätten inklusive EU-domstolens domar ändå beaktas.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att en upphandlande myndighet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Det framgår vidare att principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet ska iaktas.

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten enligt 16 kap. 6 § LOU besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om Månssons och Energikontrolls respektive anbud uppfyller alla i aktuell upphandling uppställda skall-krav och om Lejonfastigheter agerat i strid med LOU genom att ta med dessa anbud i utvärderingen och sedermera anta ett av dem.

Inledningsvis konstaterar förvaltningsrätten att det i mål om ingripande enligt LOU som huvudprincip gäller att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

I rambeskrivningen anges att tekniska data, beskrivningar och fabrikat för offererat materiel ska anges i anbudet i den utsträckning som krävs för att en fackmässig bedömning av anbudet ska kunna göras. Malmberg har anfört att Månsson och Energikontroll i sina respektive anbud endast angett uppgifter rörande vätskekylaggregat och att detta inte skulle vara tillräckligt för att uppfylla kravet. Lejonfastigheter har gjort gällande att de uppgifter som angetts i anbudet är tillräckliga och att upphandlingen medger utrymme för olika lösningar vid genomförandet, eftersom det är fråga om en totalentreprenad.

Förvaltningsrätten konstaterar att förfrågningsunderlaget, utöver de särskilt uppräknade punkterna i rambeskrivningen, inte innehåller några särskilda krav på vilka uppgifter som ska finnas med i anbuderna i detta avseende. Det faktum att Månsson och Energikontroll endast angett uppgifter om vätskekylaggregat kan därför, enligt förvaltningsrättens mening, inte medföra att anbuderna borde ha förkastats. Skäl för ingripande enligt LOU föreligger därför inte på denna grund.

Det finns varken i LOU, i dess förarbeten eller i rättspraxis stöd för att en upphandlande myndighet skulle vara skyldig att kontrollera om uppgifterna som lämnats i ett anbud avseende de krav som ställs på det upphandlande föremålet är riktiga. En sådan kontrollskyldighet kan i vart fall inte sträcka sig längre än att den upphandlande myndigheten jämför uppgifterna i anbudet med de obligatoriska krav som angetts i förfrågningsunderlaget (jfr Kamrättens i Jönköping dom den 27 september 2011 i mål nr 1472--1474-11).

I den nu aktuella upphandlingen anges i rambeskrivningen att anbudsgivare ska lämna in simulerade temperaturdata för borrhålslager. Så som Malmberg framhållit har spetslaster per månad getts ett värde om noll i både Månssons och Energikontrolls anbud. Av förfrågningsunderlaget kan dock inte utläsas ett krav på att spetslaster per månad ska anges. Av handlingarna i målet framgår inte annat än att de uppgifter som Månsson och Energikontroll har angett i sina respektive anbud i detta avseende är tillräckliga.

I förfrågningsunderlaget anges att systemets beräknade effekt- och energitäckning ska anges i anbudet och att dessa uppgifter kommer att användas vid utvärderingen. Parterna i målet synes överens om att varken Månssons eller Energikontrolls anbud innehåller begärda uppgifter i detta avseende. Lejonfastigheter har emellertid invänt att uppgifterna i skall-kravet är irrelevanta för utvärderingen och anläggningens prestanda och att det av förfrågningsunderlaget framgår hur utvärderingen kommer att göras, varför det för samtliga anbudsgivare varit klart att kravet är överflödigt. Av lika-behandlingsprincipen följer dock att den upphandlande myndigheten inte får efterge eller bortse från förfrågningsunderlagets obligatoriska krav (se RÅ 2009 ref. 69). Förvaltningsrätten anser inte att det är uppenbart att de angivna uppgifterna är överflödiga eller irrelevanta vid utvärderingen av anbudet, särskilt med beaktande av att det i skall-kravet uttryckligen anges

att uppgifterna kommer att användas vid utvärderingen. Månssons och Energikontrolls respektive anbud saknar i skall-kravet efterfrågade uppgifter och borde därför ha förkastats.

Slutligen anges i förfrågningsunderlaget att anbud ska innehålla uppgifter om beräknad mängd drivel till anläggningen samt att även dessa uppgifter kommer att ingå i livscykelkalkylen. I detta avseende innehåller Månssons och Energikontrolls respektive anbud diagram utan rubrik eller angivna enheter. Lejonfastigheter har gjort gällande att det klart framgår att diagrammen avser energiförbrukning fördelad på månader och att energiförbrukningen enkelt kan utläsas med hjälp av uppgiften om den totala energianvändningen. Förvaltningsrätten anser emellertid att diagrammen är så ofullständiga att det inte går att utläsa vad de avser. Det finns inte heller någon hänvisning eller förklaring till diagrammen i varken Månssons eller Energikontrolls anbud. Det aktuella skall-kravet kan därmed inte anses vara uppfyllt, varför Månssons och Energikontrolls respektive anbud skulle ha förkastats även på denna grund.

Lejonfastigheter har således, genom att låta anbud som inte uppfyller samtliga skall-krav gå vidare till utvärderingsfasen och genom att anta ett av dem, brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU. Av tilldelningsbeslutet framgår att Malmbergs anbud placerat sig på tredje plats i utvärderingen, efter Månssons och Energikontrolls anbud. Bolaget har därför riskerat att lida skada. Upphandlingen ska därför göras om eller avslutas först efter att rättelse har gjorts. Mot bakgrund av vad som kommit fram i målet framstår rättelse som en tillräcklig åtgärd. Vad Lejonfastigheter anfört föranleder ingen annan bedömning. Rättelsen ska bestå i att utvärderingen görs om utan beaktande av Månssons och Energikontrolls respektive anbud.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU)

Tommy Svensson

Föredragande har varit Cecilia Sjöstrand.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.